

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Natales Sanctorvm Belgii, & eorundem Chronica Recapitulatio

Molanus, Johannes

Dvaci, 1616

Prima die Martii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9477

æneum cara plenum superimponit, sed cum strues lignorum combusta decideret, & sartago feruens in alteram partem inclinaret, virguncula fide armata, de medio flammarum luterem bullientem manibus nudis sine vlla læsione in pavementum deposuit. Tantum apud Deum & meritum iubentis & virtus obedientis promeruit. Successit autem materteræ in regimine Malbodij per annos duodecim: post quam germana soror Madelberta per annos nouem.

Prima die MARTII.

De sancto Switberto, coëpiscopo sancti Willibrordi, & Apostolo Teisterbandiæ.

Ex sanctis vitæ eius scriptoribus Marcellino & Ludgero: & in eos obseruationibus Ioannis Nordwijck Goudani, Canonici Ultraiectensis.

IN oppido imperiali, quod Vuerda dicitur, natalis sancti SWITBERTI, episcopi & confessoris. Qui temporibus Pipini, vnâ cum sancto Willibrordo, verbum salutis gentibus prædicauit. Hic inter cætera genera, morbum quem Physici anginam nominant, solitus est curare. Secundus nominatur inter Apostolicos illos viros qui ex Anglia venerunt fidem prædicatum Frisijs, Hollandis & vicinis. Inter quos adhuc presbyter existens, multos conuertit, potissimum incolas grandis vici *Duerstadt*, qui nunc est oppidum *Wije*, & ciuitatis *Hagenstein*, quæ nunc est pagus, *Vianæ* contiguus. Cumque per eum & Willibrordum numerus credentium quotidie augeretur, ex petitione fratrum in *Traiecto* & *Frisia*, vterque consensit,

sensit, vt episcopus consecraretur. Vnde sanctus
 Switbertus, quem Beda nominat vita modestum *Lib. 5. c. 12.*
 & corde mansuetum, in Angliam vadens, conse-
 cratus est à sancto Vulfrido, episcopo Merciorum
 anno sexcentesimo nonagesimo quinto, in festo
 S. Bartholomæi. Sanctus verò Willibrordus Pi-
 pinum principem adiit, cùmque ab eo dimissus
 esset, Romam iuit, vbi à Sergio papa anno se-
 quenti est ordinatus. Et quanquam Switbertus
 Willibrordum tempore præcedat, hic tamen il-
 lum dignitate anteit, & primus archiepiscopus
 Traiectensis appellatur, eo quod à Sergio Friso-
 num archiepiscopus specialiter sit consecratus, &
 ad eundem populum missus. Sanctus Switbertus
 verò non appellatur Traiectensis episcopus: sed
 coëpiscopus sancti Willibrordi. Specialiter tamen
 nominatur Apostolus Teisterbandiæ, Vuestfaliæ,
 & Boructuariorum. *Comitatum, inquit Marcelli- Capite 12.*
 nus, *Teisterbandiæ, cum tota fere Batua, ac magnam*
partem inferioris Frisia, prædicatione conuertit, & eccle-
siam Traiectensem numero fidelium valde multiplicauit.
 Inferioris Frisæ partes docti intelligunt, Aléma-
 riam potissimum, & Vuaterlandiam, Batua no-
 men retinet. Sed Teisterbandia hodie partim
 Hollandiæ est, partim Geldriæ, diuisa fere in di-
 tionem de *Alienae*, Huesdensem, Werdam siue
 insulam Bommelsenem, & Tilensem. In hoc Co-
 mitatu multas ædicauit ecclesias, & templa quæ
 idolorum erant, Deo consecrauit. Loca aliquot *Capite 12.*
 in historia exprimentur, videlicet, in *Zandwije*,
 apud Tilam, qui locus hodie non est. In *Arkel*,
 & *Hoernaer*, quæ loca sunt villæ ditionis Gorco-
 miensis: In *Schoenresford*: hodie dicitur *Schennewoert*,
 prope *Leerdam*, in *Aut-hensden* prope *Huesden*:

in *Wondrighem*, quod modo dicitur oppidum
Worcum: in *Aelborch*, *Giesen* & *Aijswijk*, inter
Worcum & *Huesden*: in *Almkerck*, quod est ter-
 ritorij de *Altenae*: in *Maelsem*, *Erkum* & *Auesade*,
 quæ sunt ditionis *Burenfis*, & in pluribus alijs lo-
 cis. In his magna deuotione ecclesias consecrauit.
 Atque plebem per se conuersam, orationibus
 protegebat assiduis, & admonitionibus saluber-
 rimis ad cælestia vocabat. Conuertit etiam extra
 Belgium *Westfalos*, & *Boruictuarios*. Qui viden-
 tur esse hodie *Markenses*, aut vicini. Tacitus
Bructeros videtur appellare, qui ad *Lippiam*
Westphaliæ flumen fuerunt. Quorum moni-
 mentum testatur ciuitas *Boruch*, haud longe à *Wer-*
da *Cæsaris*. Porro dictum iam vicum *Werdam*
 ad *Rhenum* contulit ei illustris princeps *Pipi-*
 nus, propter profectum & firmamentum sui prin-
 cipatus. Vnde etiam locus alicubi nominatur *In-*
sula S. Swibert. Fuit enim prius insula, sicut ex
 nomine perpendi potest, sed modo adiunctus est
 continenti. Obiit eidem *Pipinus* copiosum
 thesaurum pecuniarum, quibus monasterium ibi-
 dem ædificauit, in quo agmen famulorum *Christi*
 collegit. Obijt autem sanctus *Swibertus* episco-
 pus anno septingentesimo decimo septimo, post
 inultorum populorum conuersionem, sepultus in
 monasterio suo in *Werda Cæsaris*, Vbi ad sepul-
 crum ipsius infirmi sanati sunt, cæci visum, claudi
 gressum, febricitantes incolumitatem impetra-
 runt. Vnde *Pipinus*, *Caroli Martelli* filius, vicum
Werdam in castrum conuertit, cuius etiam meri-
 tis victoriam contra paganos obtinuit. Est in ter-
 ritorio Ducis *Cluiæ*: ibique *Traiectenses* non
 immeritò beneficio istius *Apostoli*, libertatem à
 vecti-

A Lamb.
 Schafna-
 burg anno
 1062.

vectigalibus impetrarunt, ab archiepiscopis & Cæsaribus, licet nunc eis illa denegetur. Ad natalem diem & alibi, historia exstat per sanctos viros, Marcellinum presbyterum, & Ludgerum episcopum Monasteriensem.

Secunda die Martij.

1°. De sancto Willeico confessore.

Ex Marcellino, capite 26. vitæ S. Switberti

Verdæ, natale sancti WILLEICI confessoris, presbyteri sancti Switberti episcopi. Hic euangelicus sacerdos & confessor, primum fuit Canonicus conuentus nouellæ Traiectensis ecclesiæ, vas virtutum, Latina lingua & Germana eruditus; eloquentissimus & mansuetissimus; iræ & auaritiæ victor; superbix & vanæ gloriæ contemtor, pauperum & infirmorum consolator. Multos gentiles in diuersis prouincijs saluberrima prædicatione à veneno idololatriæ, ad dulcorem fidei Christi perduxit. Postea Præpositus fuit in Werdensi monasterio, sub sancto Switberto, coëpiscopo sancti Willibrordi, cui congregationi annis decem, post mortem sanctissimi præfulis, præfuit. Mortuus est anno septingentesimo vigesimo septimo,